

St. Rafaëlkerk  
De kerk bij de watertoren

Dit boekje bevat een beschrijving van de St. Rafaël kerk  
en enkele bijzondere bezittingen ervan.

Een eerste editie is gemaakt in 2002  
om informatie te verstrekken aan nieuwe parochianen.  
Zo konden ze wat sneller en meer thuis geraken.

Maar het is ook gemaakt om iets van de geschiedenis vast te leggen  
van kerk en inhoud.

Deze vernieuwde versie is gemaakt  
ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van het gebouw

November 2019

## VERANTWOORDING

Zo nu en dan worden er door bezoekers van onze kerk vragen gesteld over de kerk zelf en over de voorwerpen die zich in en rond de kerkruimte bevinden. Daardoor ontstond in 2002 het idee om de bekende gegevens te boek te stellen. Veel van de mensen die met het ontstaan van de kerk of het bekomen van de voorwerpen te maken hebben gehad konden nog om informatie gevraagd worden. Het boekje kon toen en kan nu tevens dienen om nieuwe kerkgangers wat sneller en beter op de hoogte te brengen, waardoor ze waarschijnlijk ook wat meer thuis geraken.

In deze tijd, waarin alles steeds sneller gaat, ook de afbraak van kerken, willen we ook proberen om het kleine beetje extra dat er zo hier en daar toch nog is te bewaren.

In voorgaande eeuwen, zelfs nog in het begin van de vorige eeuw, werd er veel geld en energie gestopt in de bouw van een kerk, een Godshuis. Een kerkgebouw was meestal het markantste gebouw in een stad of een dorp. Kosten nog moeite werden gespaard voor de buitenkant en voor de binnenruimte. Kerken werden hoog, en van binnen rijk versierd met prachtige priesterkoren, gebeeldhouwd of met veel houtsnijwerk.

En er waren ettelijke heiligenbeelden te bewonderen. De ramen werden uitgevoerd met (gebrandschilderd) glas-in-lood, waarin heiligen of bijbelse taferelen waren verwerkt. Één van de pronkstukken werd vaak de klokkentoren, tientallen meters hoog (de domtoren zelfs meer dan 100 meter). Daarmee werd er tevens voor gezorgd dat het kerkgebouw al van een grote afstand zichtbaar was, en vaak ook hoorbaar door de klok of klokken die in de toren hingen en werden geluid.

Na het midden van de vorige eeuw werden ook nog wel nieuwe kerken gebouwd, meestal in nieuwbouwwijken, maar deze waren veel soberder dan de bestaande kerken. Er werd ook meer functioneel gebouwd: kerken moesten ook voor andere doeleinden gebruikt kunnen worden. En ondanks de gestegen welvaart was de

hoeveelheid geld welke beschikbaar kwam voor de bouw niet meer toereikend voor een hoge en fraai versierde kerk.

De H.Geest kerk, nu de Sint Rafaël genoemd, is ook in die tijd gebouwd. Toch vinden de samenstellers van dit boekje dat deze kerk iets bijzonders heeft. Zij is weliswaar niet hoog of rijk versierd, heeft geen klokkentoren, maar is toch wel markant. Dat is ook onderkend door de gemeente Utrecht. Zij heeft de kerk, met toestemming, geplaatst op de lijst van gemeentelijke monumenten. Daarin spelen mee de architectuur, het feit dat het een op zich zelf staand bouwwerk is, direct gelegen aan een park, en er is ook een (water)toren vlakbij. Daarom wordt onze kerk meestal omschreven als 'de kerk bij de watertoren'. En nee, er zijn geen heiligenbeelden, maar er is wel een glas-in-lood raam. En binnen is het wel degelijk een kerk, met een indeling die ook wel een beetje uniek is als we kijken naar de open ruimte die er is, met voor iedere bezoeker een goed zicht op het priesterkoor door de enigszins aflopende vloer.

De kerk is op zondag 30 juli 1967 plechtig in gebruik genomen door Zijne Eminentie Bernardus Kardinaal Alfrink.

## HET BEGIN

Bij de onstuimige groei van de nieuwe stadswijk Overvecht was ook daar behoefte aan kerken. Besloten werd dat er in Overvecht-Zuid, het gebied ten zuiden van de Einsteindreef, twee kerken zouden komen. Voor één daarvan werd C. van Schadewijk in 1965 aangesteld als bouwpastoor.

Hij was in augustus van dat jaar nog kapelaan in Zutphen. Werkte samen met pastoor Jongerius, die daar was aangesteld als bouwpastoor. Maar omdat deze tijdens de bouwperiode door lichamelijke problemen werd gehinderd, werd veel van het werk door zijn kapelaan gedaan. Met die kennis van Zutphen, maar wat ook hielp was dat hij uit een aannemersgezin kwam, ging hij voortvarend



**De H.Geestkerk met de watertoren**

te werk in Overvecht. Al heel snel, 13 september, werd hij aan wat mensen van de nieuwe parochie voorgesteld. Er werd een voorlopig kerkbestuur gevormd, dat naast allerlei andere belangrijke zaken ook de toekomstige parochianen van informatie ging voorzien. Joh. Dresmé uit Driebergen kreeg de opdracht voor de nieuw te bouwen kerk. Die kwam al snel met tekeningen. (Later bleek dat onze

kerk een voorganger had in Doetinchem, ook H. Geestkerk genoemd.) En in november 1965 was er al een kennismakingsbrief waarin stond dat deze parochie (de eerste was de Emmaus) zou worden gewijd aan de H. Geest. De grond voor de kerk kon, na overleg met de gemeente, verkregen worden en kon daarna bouwklaar gemaakt worden.

De aannemer, de firma Welling uit Didam zorgde dat de bouw voorspoedig ging. Daardoor kon al op 26 december 1966 de



hoeksteen, met de tekst "Gefundeerd en geworteld in de liefde"., door Deken Harmelink worden gelegd . En acht maanden later kon de kerk in gebruik worden genomen. Begin juli 1967 gingen de uitnodigingen de deur uit.

De plechtige ingebruikname werd verricht door Zijne Eminentie Bernardus Kardinaal Alfrink op zondag 30 juli 1967.

Pastoor van Schadewijk had kort daarvoor al zijn intrek genomen in de nieuwe pastorie, met huisgenote Mevrouw Scholte op Reimer. Tot dan woonde hij aan de Vechtdijk op een zolderkamer. En niet lang na de ingebruikname van de kerk werden de parochianen verblijd met een kapelaan, Henk Revenberg. Deze werd in 1980 pastoor in Houten. Beide priesters zijn inmiddels overleden. Pastoor Cees van Schadewijk op 24 november 2007. Kapelaan, later pastoor, Henk Revenberg op 9 februari 2013. Oud-H.Geest parochianen denken met weemoed en dankbaarheid terug aan de tijd dat zij nog bij ons waren.

## DE KERK

De kerk zoals deze gebouwd was bestond uit de grote kerkruiimte, met ernaast een kleine kapel, de Mariakapel geheten. Als sacristie werd een zeer kleine ruimte daarachter gebruikt. Deze bestond uit



**Oorspronkelijke kerkruiimte**

een kleine aanrecht, een kleine leesplank en enkele muurkasten voor de kleding. Met twee personen was de ruimte vol. De kapel werd gebruikt voor doordeweekse vieringen. Door stijgende brandstofkosten werd dit ook gedaan in de koude periode op andere minder druk bezochte dagen.



**De kerk achterin met de doopvont**



**De oorspronkelijke kapel**

Regelmatig bleek de kapel dan echter te klein. In die tijd werd zij ook gebruikt door Poolse gelovigen, waarvoor de ruimte in het begin groot genoeg was. Maar hun aantal nam toe. Om beide redenen ontstond het plan

een grotere kapel te creëren. Evenwel zonder de buitenkant van het gebouw aan te tasten. Er werden wat ideeën en schetsen op papier gezet, en architect Dresmé werd ingeschakeld.

De oplossing werd een wand tussen kerkruimte en voorzijde van de kerk, juist

onder de knik in het dak van de kerk. En een functionele, want de wand bestond uit verschuifbare, van veel glas voorziene, deuren. Bij vieringen waarbij veel mensen aanwezig



**Mariakapel na plaatsing schuifdeuren**

waren konden de deuren worden verschoven en kon zo weer één grote kerkruimte worden gecreëerd. De afgeschutte ruimte die achterin ontstaan was werd gebruikt als kapel, ook weer Mariakapel genoemd. Die was dus wat nu de ontmoetingsruimte is.





**Kerkruimte na plaatsing deuren**

Maar dan blijkt dat behoeftes tijdgebonden zijn. De kapel lag in de loopplichting naar de sacristie. Er was geen vergaderruimte, er waren geen toiletten. De wens voor een betere ontmoetingsruimte na de viering van vooral zondagmorgen werd ook steeds sterker. Onze kerk is vanaf de opening open en gastvrij geweest, met altijd koffiedrinken na de zondagse viering. Daar werd dan de zaal voor gebruikt, maar doordat steeds meer

mensen na de zondagse viering nableven, werd die ruimte erg krap. En om deze te bereiken moest men buitenom. Ook in de winter of bij slecht weer. Al deze wensen samen zorgden voor een nieuwe verbouwing. Deze begon in 2005.



**De Maria kapel na plaatsing deuren**

Een mooie en sfeervolle kapel, ook weer Mariakapel genoemd, werd gebouwd links na binnenkomen van de kerk. Oud-parochianen van de Blijde Boodschap zullen daar heel veel herkennen uit hun kerk.



**De huidige Maria kapel**

De oude Mariakapel werd de nieuwe ontmoetingsruimte. Op de plaats van de oorspronkelijke kapel kregen we een keuken en een vergaderruimte. Toiletten werden aan de andere kant van de gang aangelegd. En zo werd de kerk weer "geheel van deze tijd".

Na het verhaal over het kerkgebouw en de diverse aanpassingen eraan, kunt u vervolgens in dit boekje zien wat wij ervaren als rijkdommen van onze kerk. Toen de kerk was opgeleverd waren deze, m.u.v. het glas-in-loodraam, niet aanwezig. Ze zijn allen in de jaren erna verkregen zoals u zult lezen. Maar tegenwoordig vormen ze een integraal deel van de kerk.

## HET ORGEL

Het orgel heeft vele jaren in het Jezuitenklooster in Culemborg gestaan. Bij de verplaatsing van het Klein-seminarie naar Apeldoorn werd in 1936 ook het orgel daarheen overgebracht. Uiteindelijk kwam het orgel naar de plaats waar het nu staat, de St. Rafaëlkerk.

Beginjaren zeventig klaagde onze toenmalige organist Jan Kurver over ons elektronisch orgel. "Er komt wel geluid uit, maar het is geen orgel" was zijn tekst. Na wat heen- en weer gepraat ontstond de gedachte om een echt orgel te 'organiseren'.

Dit initiatief werd overgenomen door pastoor van Schadewijk. Hij nam contact op met pastor Vic. De Bruin die door het bisdom belast was met het klokken- en orgelbeleid. Van hem kregen we adressen van verschillende kerken die werden opgeheven of op het punt stonden een andere functie te krijgen. Er werden daarna veel kerken en kapellen bezocht, door het hele land. Maar de orgels verkeerden ofwel in deplorabele toestand, ze waren te groot of te klein, of ze hadden niet de goede klank. Toen vernamen we dat het orgel van het Klein-seminarie in Apeldoorn ter beschikking kwam. Het gebouw was in gebruik genomen voor een politieopleiding. Hoewel dit orgel tot dan zeer intensief bespeeld was door de leerlingen van het Klein-seminarie, bleken zowel de klank als de conditie waarin het orgel verkeerde van dien aard, dat het de moeite waard was om aan de overplaatsing te denken. Na overleg met Mgr. Niënhaus kwam de toestemming om het orgel te verplaatsen naar toen nog de H.Geest kerk. En het zou worden gedaan door vrijwilligers om kosten te besparen. Na een oproep meldde zich een liefhebber van draaiorgels. Verder bestond de groep vrijwilligers uit bouwvakker, leraar, drukker, technicus bij een ziekenhuis, tekenaar en zelfs een groenteboer. Het was duidelijk dat, om met een dergelijk gevarieerd gezelschap een orgel af en weer op te bouwen, bekwame begeleiding noodzakelijk was. Die werd gevonden bij mijnheer J. Elbertse en zijn zoon Hans uit Soest.



Zij waren (en zijn) orgelbouwers van professie en hebben ons met deskundige begeleiding en adviezen bijzonder gesteund. In die tijd waren zij belast met de restauratie van het orgel van de basiliek in IJsselstein. Als bleek dat het noodzakelijk was, kwamen zij op de terugweg naar huis langs om ons advies te geven of te helpen. Voor hen was ons orgel niet vreemd, want hun vader, resp. grootvader, had het orgel in 1936 naar het Klein-seminarie in Apeldoorn verplaatst. Daar is het ook steeds bij deze familie in onderhoud gebleven. Onder hun leiding werd het orgel afgebouwd en, na ieder deel van een code voorzien te hebben, netjes transportklaar gemaakt. Daarna werd alles naar Overvecht gebracht, en leek onze kerk in oktober 1971 meer op een grote opslagplaats dan op een bedehuis!

En toen moest het orgel weer worden opgebouwd. En waar nodig reparaties en verbeteringen worden uitgevoerd. Zo moesten b.v. alle windladen met 16 mm dik kunststof worden afgedekt ter voorkoming van winddoorlaat. Hierin moesten alle boringen, en dat waren er vele honderden, worden overgenomen. Om versplintering van het materiaal te voorkomen werden de boren door eigen mensen ontworpen en gemaakt. Ook de windvoorziening moest veranderd worden, en de houten stoppen in de baspijpen achter het orgel moesten van nieuw schapenleer worden voorzien. Met als resultaat dat na ongeveer 1800 uren arbeid op zondag 2 september 1972 het orgel officieel in gebruik kon worden genomen. Dit gebeurde met een orgelconcert door Jos Wielakker m.m.v. het koor "Viva la Musica" o.l.v. Reinier Wakelkamp.

Een advertentie in een krant van zondag 9 november 1856 kwam bij de afbouw, gaf ons enig houvast over de leeftijd en herkomst van het orgel. Na enig speurwerk bleek dat dit ook het bouwjaar was van ons orgel.



En na nog meer zoekwerk werd ook wat meer bekend over de bouwer ervan.

Het orgel is een mechanisch orgel, waarvan de registers de volgende samenstelling hebben:

#### Manuaal I

Trompet 8'

Quintadena  $2\frac{2}{3}$ '

Fluit 4'

Holfluit 8'

Prestant 4'

Bourdon 16' (\*)

Prestant 8'

Prestant disc. 16' (\*)

#### Manuaal II

Viola da Gamba 8'

Bourdon 8'

Fluit 4'

Flageolet 2'

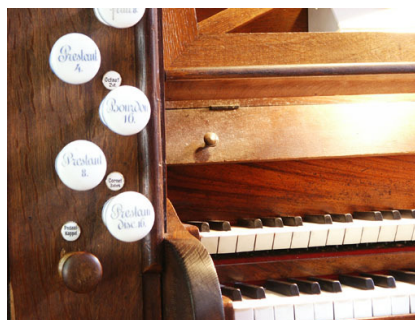
Salicional 8'

Pedaal: aangehangen + subbas 16'

Manuaal I en Manuaal II koppelend.

(\*) In 1985 bleek er toch nog een aanpassing noodzakelijk om de klankkleur beter van deze tijd te

maken. De Prestant disc. 16' werd vervangen door een Cornet 3 sterk, en de Bourdon 16' door een Oct 2 vt. Hierdoor ontstond meer evenwicht in de klanken en heeft ons orgel aan bruikbaarheid gewonnen. In 2007 zijn de aparte lade voor de Sub Bas en de bijbehorende pneumatiek verwijderd, evenals de registers Octaaf 2 en Cornet D III. In plaats daarvan is de oorspronkelijke dispositie hersteld. De pedalkoppel is buiten gebruik gesteld.



## HET CORPUS

Het corpus is gemaakt door de beeldhouwer Huelsbeck, geboren 25 januari 1897 in Duitsland, gestorven op 1 maart 1958 in Wierden, Hij heeft het in de oorlogsjaren gemaakt uit betrekkelijk simpel materiaal, omdat in de oorlogstijd (1940-1945) weinig goed materiaal beschikbaar was.

Het lichaam bestaat uit een met hout beklede kist, de verdere delen, hoofd, armen en benen zijn uit massiever materiaal vervaardigd. Voor zover bekend heeft de beeldhouwer het gesneden voor een kerk in Deventer. Het corpus is later verhuisd naar 'Insula Dei' in Arnhem. Toen de bouwpastoor van onze kerk, pastoor van Schadewijk, eens op bezoek was bij zijn klasgenoot A. Jansen, die daar rector was, constateerde hij dat het kruis daar door een verbouwing op een minder geschikte plaats was terecht gekomen.

Met een kwinkslag heeft hij toen gezegd: 't Hangt hier helemaal verkeerd!'. De wedervraag "Waarom", werd beantwoord met "In Overvecht krijgt het een veel betere plaats".

En zo kwam dit corpus, met daarachter toen nog een grote zwarte kruisbalk, naar Overvecht. De zwarte kruisbalk paste niet in het interieur van de H.Geest kerk, en is daarom verwijderd.

Als met enige aandacht naar het corpus wordt gekeken zal waarschijnlijk opvallen dat het hoofd geen doornenkroon draagt, maar een konings- of keizerskroon. Dit schijnt naar middeleeuws voorbeeld te zijn gedaan. Maar de indruk bestaat ook dat de beeldhouwer de bedoeling heeft gehad dat na het lijden toch de overwinning wacht. Het was immers oorlog toen het werd gemaakt.







## HET WANDKLEED

Op de wand rechts voor in de kerk ziet u een groot wandkleed. Zo op het eerste gezicht is het niet meer dan een huiselijk tafereel. Maar bij nadere beschouwing en enige toelichting zult u hier veel meer aan ontdekken.

Deze afbeelding is namelijk bekend als "Sint Anna ten drieën". Dit begrip hangt nauw samen met de Onbevleete Ontvangenis van Maria. Als de dochter Maria zo'n hoge uitzondering geniet boven andere vrouwen, dan moet haar moeder, de H. Anna, ook een bijzondere vrouw geweest zijn.



In de late Middeleeuwen (1300-1400) kreeg het gezin steeds meer aandacht. Eigenlijk een vorm van opwaardering. Vandaar dat vanaf die tijd op kunstwerken niet alleen Maria maar ook haar ouders, Anna en Joachim, en Jozef en het kind Jezus werden afgebeeld. Soms zelfs nog meer personen, misschien wel een afbeelding van het gehele volk.

We zien Anna en Maria, bezig met dagelijkse handwerken en wakend over het spelende Kind, in een omheinde ruimte.

Rechts zijn Joachim en Jozef op weg naar huis, kennelijk na arbeid in de omringende hof.

Dit wandkleed werd vervaardigd door de naaldkunstenares mevrouw Hildegard Brom-Fischer. Zij was de echtgenote van de edelsmid Jan-Eloy Brom, die ook veel kerkelijke kunst op zijn naam heeft staan. Hildegard Fischer werd geboren in 1908 te Coesfeld en is gestorven in 2001 te Utrecht. Zij maakte veel kerkelijke naaldwerken o.a. afbeeldingen op de bisschoppelijke zetel in de Catharina kathedraal. In veel R.K. kerken en bij particulieren hangt werk van haar handen (z.g. doopkleden).

Het wandkleed in onze kerk is afkomstig uit de R.K. Huishoudschool 'Mariëndaal', toenmaals in Zuilen.

Deze school werd in 1964 plechtig ingewijd door Kardinaal Alfrink. Het schoolbestuur mocht gebruik maken van de regeling dat een percentage van de bouwkosten aan een kunstwerk besteed mocht worden.

De gelukkige keus viel op "Anna ten drieën". Het was een zeer toepasselijke afbeelding voor een huishoudschool. Toen de school werd opgeheven is besloten, mede op aandringen van de toenmalig directeur dhr. J.W. de Jong, om dit wandkleed aan de H.Geest kerk te schenken.

## HET GLAS-IN-LOOD RAAM

Ons grote glas-in-lood raam achter in de kerk is in een groot glazeniersatelier vervaardigd, naar een ontwerp van Carel Bruens. Het beeldt de nederdaling van de Heilige Geest uit en is, voor zover hij het zich kon herinneren toen hij er jaren later naar gevraagd werd, gebaseerd op een tekst van de theoloog Kühn.



Carel Bruens zegt zelf over zijn creatie: "De Heilige Geest daalt hier in overvloedige kleuren en golven op aarde neer en zet zich voort tussen de mensen, die in het hele raam aanwezig zijn, geabstraheerd weliswaar. U ziet hoofden, als cirkels, met lichamen. Midden in het raam ziet u een staande figuur met een duidelijk hart, die iemand in de armen houdt als bescherming en troost. Tussen de mensen zijn lopen van kanonnen en een liggende bom. Oorlog, vuur, waartussen wij moeten leven.

Ik wilde in dit raam, waar geen geluk uitstraalt en strijd en verdriet te zien zijn, toch met felle kleuren van het licht van de Heilige Geest, de troost laten zien, naast de mooie tekst

“Kom, o Geest, in de droefheid van deze wereld””.

Een verzoek dat nog steeds van toepassing is.

Bovenstaande tekst is in het raam aangebracht met glas èn lood. Met wat moeite zult u ontdekken hoe dat is gedaan. De tekst is aangebracht in de onderste twee delen van het raam.

Het eenvoudigst is het woord “wereld ” te vinden, links onderin. Dat geeft u ook een idee over de werkwijze voor het maken van de tekst.



Maar om u te helpen met vinden ziet u hiernaast waar u de tekst kunt vinden

Het raam is twee maal ernstig beschadigd. De eerste keer door een storm, waarbij het grootste deel naar binnen is gedrukt en door balken en stuthout op zijn plaats gehouden moest worden. De schade is daarna grotendeels hersteld door drie vrijwilligers. Toen is ook aan de binnenzijde een glaswand aangebracht. Niet ter bescherming maar als isolatie.

De tweede beschadiging werd veroorzaakt door baldadige jeugd. Met luchtbuks kogeltjes, stenen en zelfs appels werd veel schade gemaakt. Door een eenmalige sponsoring van de bekende Utrechtse familie Broekman werd het herstel bespoedigd. Tegelijkertijd zijn, om nieuwe beschadigingen te voorkomen, nieuwe kozijnen, eerst met kunststof, later met gewapend glas, aangebracht aan de buitenzijde.

## DE KRUISWEGSTATIES

De 14 kruiswegstaties zijn geschilderd op metalen platen. De schilder was Nicolaas Poland. Diegenen onder u die vroeger wel eens in de St. Monicakerk aan de Herenweg in Utrecht kwamen (helaas in de zeventiger jaren van de zoste eeuw afgebroken) zullen ze wel herkennen, want daar hebben ze aan de wand gehangen.



**Statie in de Monica Kerk**



In 1882 wordt Pater Bernardus van Eert pastoor van de Monicaparochie; in 1895 zal hij de eerste Provinciaal worden van de Nederlandse Provincie der Paters Augustijnen. Onder zijn pastoraat wordt het eerste Augustijnenklooster na de Hervorming in Nederland gebouwd aan de Herenweg, met de St. Monicakerk als hulpkerk van de Augustinuskerk. De consecratie (inzegening) van de Monicakerk was op 11 augustus 1886. In 1919 wordt de kerk tot zelfstandige parochie verheven en in dat zelfde jaar wordt een nieuwe parochie door de Augustijnen in Utrecht opgericht, toegewijd aan Onze Lieve Vrouw van Goede Raad.

Op 25 juni 1972 wordt de St. Monicakerk gesloten na een Pontificale H. Mis. Celebrant was Kardinaal Bernardus Alfrink. In 1977 is de kerk afgebroken.

De staties zijn toen, via een tussenstop in de Nicolaas-Monica parochie, naar de H.Geest kerk gekomen. Daar hebben zij hun voorlopig definitieve plek gevonden aan de zijwanden en achterwand, fraai verlicht.



Naspeuringen in het Utrechts Gemeente Archief bracht een document boven tafel uit 1893, opgemaakt in het Latijn, van de toenmalige Aartsbisschop van Utrecht, over deze staties. De Nederlandse vertaling luidt:

*Petrus Mathias Snickers,*



*Omwille van God en de Apostolische Stoel,  
Aartsbisschop van Utrecht, Huiselijk prelaat van Zijne Heiligheid paus  
Leo XIII, assistent van de Pontificale Stoel, etc.*

*Groet in de Heer allen die dit schrijven zullen zien.*

*Om een grotere devotie voor het Kruis en het Lijden van onze Redder te bevorderen staan wij op grond van een bijzondere apostolische bevoegdheid, aan ons verleend op 22 januari 1893 voor de tijd van 5 jaar, te rekenen vanaf de 8ste van de volgende maand april, door dit schrijven toe dat in de Kerk van de H. Monica te Utrecht een vrome oefening van de 14 Staties van de Kruisweg wordt ingesteld, terwijl wij aan de zeereerwaarde pater Albertus, provinciaal van de Minderbroeders der Capucijnen in onze streken, de mogelijkheid bieden om met behoud van wat behouden moet worden de kruisen en beelden te zegenen en ze op te hangen aan de muur van voornoemde kerk met toepassing van alle aflaten en privileges, die de hoogste pontifices (de pausen) hebben toegekend aan diegenen die voornoemde oefening volbrengen.*

*Gegeven te Utrecht, 5 mei 1893  
PM Snickers*

## MEER "RIJKDOMMEN"

Naast de hiervoor beschreven grote objecten in onze kerk zijn er nog enkele andere voorwerpen die de moeite waard zijn om enige aandacht aan te schenken. Ook deze komen 'van buiten'.

### Laatste Avondmaal

De kerk bezit een tableau met daarop een voorstelling van het Laatste Avondmaal. Op welk moment dit in ons bezit kwam is niet meer bekend. Het was in bruikleen van de zusters van het Dominicanessenklooster, Neerbosch (Nijmegen). Zij schonken het reliëf in 1999 aan de H. Geestkerk.



Voor de verbouwing van de kerkruijnte was het te vinden op het priesterkoor onder het tabernakel. Op dit moment is er helaas nog geen goede plek. Tot dan is het op een veilige plaats opgeborgen.



## Vaandels

Gedurende de jaren die we de jaren van het rijke Roomse leven noemen, de eerste helft van de 20ste eeuw, waren er veel verenigingen en organisaties die een vaandel lieten maken. Dit werd meegenomen en trots gedragen als er een optocht of processie was. Wij zijn door een parochiaan in het bezit gekomen van 2 vaandels, die beiden in de ontmoetingsruimte hangen.



De textielarbeidersbond St. Lambertus werd op initiatief van de aartsbisschop in oktober 1907 opgericht. Per 1 april 1910 werd het een landelijke vakorganisatie, de Nederlandsche R.K. Textielarbeidersbond St. Lambertus.

Vaandel van ordebewakers (eerbied in Gods huis). Centraal een voorstelling van de H. Ambrosius van Milaan die keizer Theodosius I de toegang tot de kerk weigert.

## Het Kruisbeeld in de ontmoetingsruimte

Eind jaren zestig heeft onze toenmalige pastoor van Schadewijk dit kruis ontvangen. Het heeft op diverse plaatsen gehangen, maar tegenwoordig hangt het op een prominente plaats in de ontmoetingsruimte. Het wordt ook gebruikt in de Vastentijd, in de Goede Week.

Achterop is te lezen:

*Houtsnijwerk van voor Mei 1940, waarschijnlijk uit Oberammergau  
Werd na Mei 1945 in de bestuurskamer van het HKW-kantoor in Amsterdam geplaatst.  
(J.L. str.12) Deze organisatie werd om vakbonds-politieke redenen in Mei 1963 opgesplitst.  
Er ontstonden 3 autonome organisaties: ACI, BVA en KBPH. Het kruisbeeld werd aan de ACI toegewezen.*



*De feitelijke overdracht vond pas jaren later plaats en wel op een moment dat in de vakbondsstrijd het predikaat "R.K." werd losgelaten. Het mooie kruisbeeld kon toen geen plaats meer krijgen in de bestuurskamer en verdween in een stoffig archief.  
Fusies en verhuizingen maakten het noodzakelijk het kruisbeeld in veiligheid te stellen. Om het na zoveel jaren weer van betekenis te doen zijn voor de R.K. geloofsbeleving, bood de bewaarder het kruis*

*aan de H. Geestparochie aan, om het kruis daar een goede plaats te doen krijgen.*

*Conditie hierbij was, dat ook in de toekomst geen verkoop zal plaats vinden. Bij onverhoopte stopzetting van de parochiële activiteiten dient aanbieder elders voor het zelfde doel plaats te vinden.*

*Ook overbrenging naar b.v. het Catharijneconvent-Museum kan dan worden overwogen. Eventueel in overleg met schenker.*

*Aldus besproken en vastgelegd te Utrecht in December 1989.*

*C.J. van Sch.            G.J.H.Kr.*

## Beelden



In onze kerk is geen plaats gemaakt voor grote beelden. Dat is een van de redenen dat we die dan ook niet hebben. Een andere, even belangrijke reden was dat de aanschaf ervan buiten het budget zou zijn gevallen tijdens de bouw van de kerk. Toch hebben we enkele mooie beelden. Niet groot, maar vol detail.



De moeite waard om eens op uw gemak te gaan kijken. In de kapel vindt u bij het Maria altaar een mooi houten Mariabeeld, en daarnaast aan de herinneringswand een uit hout gesneden Christusfiguur.



Maria, gezeten op een troon, met het Kind staande op haar schoot.

In de ontmoetingsruimte bevindt zich boven de klapdeuren naar de hal een houten voorstelling van het Laatste Avondmaal.



## VOORWERPEN UIT ANDERE KERKEN

Zoals ook elders het geval is krijgen wij ook voorwerpen uit andere kerken. Kerken die helaas gesloten werden. Maar, hoe vervelend ook dat dit gebeurd is en helaas nog steeds gebeurt, wij zijn blij dat deze voorwerpen een nieuwe toekomst hebben bij ons. En dat kan soms ook positief uitwerken voor parochianen uit een gesloten kerk die in onze kerk komen.

Zoals voor kerkgangers uit de **Blijde Boodschap**.

Na de fusie van de Overvechtse kerken is onze Mariakapel ingericht met de inventaris van de Blijde Boodschap kerk.



De achterwand van het priesterkoor, de doopvont, die regelmatig wordt gebruikt. En de prachtige kandelaar voor de paaskaars.



En de veertien kruiswegstaties, drukwerk op hout, in houten lijst gemaakt door Seije Taeke Paulus Beulakker.



Seije Taeke Paulus Beulakker werd op 11 april 1909 geboren in Groningen.

Deze staties zijn in bruikleen gekregen van J. Peer en S.D.M. Peer-Nijland.



Na de sluiting van de **Jacobuskerk**, behorende bij de Ludgerusparochie waartoe ook de St. Rafaël behoort, zijn ook enkele voorwerpen uit die kerk bij ons gekomen.

**Glas-in-loodraam** met geboorte van Jezus.  
Het is ontworpen en gemaakt door Henricus Kocken in 1924.



Dit raam maakte oorspronkelijk deel uit van tien ramen in het priesterkoor van de voormalige Ludgeruskerk met de voorstellingen van: Kerstmis - Pasen - Pinksteren. Deze kerk werd in 1977 gesloopt.

De reeks was geschonken door de R.K. Werkliedenvereniging St. Ludgerus. Het raam is in een frame en op een lichtbak geplaatst. Henricus Kocken startte zijn loopbaan in het atelier Sodenkamp in Jutphaas. De ramen werden uitgevoerd in het bedrijf van zijn broer Gert Kocken. Hij signeerde zijn werk in de regel niet. Hij maakte vooral ramen voor katholieke kerken boven de grote rivieren.

Zijn ramen waren aanvankelijk neogotisch, vanaf eind jaren twintig werd zijn stijl vrijer.

Hij maakte ook olieverfschilderijen.

Kocken overleed in 1955, op 72-jarige leeftijd. Hij werd begraven op de katholieke begraafplaats Sint Barbara. In de collectie van het Museum Catharijneconvent zijn enkele honderden schetsen en kartons van zijn hand opgenomen.

De **sedilia** of sessiestoelen zijn zetels voor de dienstdoende geestelijkheid. Dit zijn drie iroko-houten stoelen, de wangen voorzien van concave en convexe vormen. Gemaakt in 1957 door Hendrik Willem Valk. Die bezocht van 1903 tot 1906 de ambachtsschool in Nijmegen en ging daarna bij verschillende architecten in de leer.



In 1910 werd Valk tekenaar-opzichter bij het architectenbureau van Jos Cuypers in Amsterdam en werkte onder meer mee aan de bouw van de zuidvleugel van het Rijksmuseum. In deze periode volgde hij 's avonds lessen aan de Amsterdamse Academie voor Bouwkunst, waar Jos Cuypers en H.P. Berlage twee van zijn docenten waren. Hoewel hij nog tot 1914 bij het bureau Cuypers in dienst bleef zou hij reeds in 1911 begonnen zijn met het aannemen van eigen opdrachten. In 1922 kreeg Valk zijn eerste opdracht voor een kerk, de Sint-Aloysiuskerk in Utrecht, een koepelkerk die een combinatie van stijlen vertoont.

Uit de **Joseph** kerk komen de Pinkstergroep en de 6 kandelaars die bij begrafenissen worden gebruikt.

### **Pinkstergroep**

De groep bestaat uit twaalf gepolychromeerde geknielde houten figuren, waarvan enkele met de armen ten hemel geheven. En een bal met vuurstralen. Zij komt waarschijnlijk uit Zuid-Tirol, gemaakt tussen 1920-1940. Een dergelijke Pinkstergroep is





zeldzaam, zo niet uniek. In 1909 schafte men in de Josephkerk een kerstgroep aan, op zich natuurlijk niet ongewoon, maar in 1912-13 volgden ook een lijdensgroep en een paasgroep.



## Kandelaars

Set van zes geelkoperen kandelaars op ronde klokvormige voet met profileringen. Gladde schacht met ringen. Ronde nodus met parelrand. Datering: 1920-1950



## NOG WAT HISTORISCHE GEGEVENS

Onze kerk is deel van Overvecht. En daarom lijkt het gerechtvaardigd iets meer te vertellen over de geschiedenis van Overvecht, en de plaats die onze kerk daarin vervult.

### **Ontstaan van Overvecht**

De jongste geschiedenis van Overvecht begint omstreeks 1930 toen er de watertoren werd gebouwd ten behoeve van het op het grondgebied van de gemeente Maartensdijk te bouwen Tuindorp. De watertoren kwam te staan aan de toenmalige St. Anthoniedijk, tegenover een prachtig wilgen- en gagelbos. Dit prachtige stukje natuurschoon, bevolkt door duizenden vogels, werd echter al in de dertiger jaren geroid.

Op 1 januari 1954 vond er een grenswijziging plaats tussen Maartensdijk en Utrecht waarbij zowel Tuindorp als het gebied van de Zes- en Twaalfhoevenese polders, het huidige Overvecht, bij Utrecht werden gevoegd. Eerder behoorde dit gebied tot de gemeente Achttienhoven. Na veel plannenmakerij begint dan in maart 1961 het zandsputten ten behoeve van de nieuwbouwwijk, die vanaf dat moment Overvecht zal heten en waar als eerste dreven de Griekse goden en godinnen-wijk ontstond.

### **De tijd waarin Overvecht ontstond**

De jaren zestig zijn de jaren geweest waarin er in de lang onveranderde kerk veel in beweging begon te komen.

Het tweede Vaticaans Concilie van 11 oktober 1962 tot 8 december 1965 en de derde Algemene Assemblee van de Wereldraad van Kerken in New Delhi in 1961, waarbij ook rooms katholieke waarnemers aanwezig waren, toonden niet alleen de wil tot kerkelijke vernieuwing, maar ook het bewustzijn van de plaats van de kerk in de wereld.

De oecumenische beweging kwam op gang en resulteerde in 1968 in de oprichting van de Raad van Kerken in Nederland, waartoe ook de lokale katholieke kerk toetrad als lid.

Bespreking van zaken als opheffing van de celibaatsverplichting en kritiek op de in 1968 verschenen encycliek "Humanae Vitae" met betrekking tot geboortebeperving werd in Rome opgevat als ongehoorzaamheid jegens het centrale gezag van de kerk. Vele gelovige rooms katholieken namen deze encycliek voor kennisgeving aan zonder ze echter in geweten op te volgen.

De zestiger jaren waren ook de jaren van de voortschrijdende ontkerkelijking, terwijl door de komst van de vele buitenlanders, vooral Turken en Marokkanen, naast de Christenen ook de Moslims een belangrijke plaats in onze samenleving begonnen in te nemen.

Naast teleurstelling en ontgoocheling was er in deze jaren ook veel enthousiasme, creativiteit, verwachting en vernieuwing. Gods volk kwam in beweging en leek op weg te gaan naar betere tijden. Voor de traaghartigen ging het wat te snel, voor de haastigen veel te langzaam.

### **De eerste katholieken**

"Zo maar een dak boven wat hoofden". Deze tekst heeft in het verleden zeker gegolden voor de diverse ruimtes die in gebruik zijn geweest voor de vieringen, toen er in Overvecht nog geen kerken waren. In Overvecht-Zuid vonden de eerste samenkomsten plaats in 1962. Die waren in een lokaal van een noodkleuterschool. Vervolgens werd midden 1963 aan de Donaudreef hoek Berezinaadreef een noodkerk

gebouwd. Van buiten een grote directiekeet, van binnen een intieme kapel. Er was ruimte voor 250 mensen. In 1966 was dit niet meer voldoende omdat het aantal inwoners, en dus ook katholieken in Overvecht sterk was toegenomen.



Daarom werd op zondag ook de gymnastiekzaal aan de Teun de Jagerdreef erbij in gebruik genomen.

Vanaf november 1966 werd tevens gastvrijheid geboden in het inmiddels op 30 september 1966 in gebruik genomen

Johannescentrum van de Hervormden en Gereformeerden.

Er werden toen op zondag heel wat vieringen gehouden.

In de noodkerk waren deze om 8.15 uur, 9.30 uur, 11.00 uur, 12.15 uur en 's avonds om 19.15 uur.

Daarnaast waren er ook nog vieringen in de gymzaal om 9.30 uur en 11.00 uur. En alle vieringen waren heel goed bezet.

Voor de gymzaal golden wel bijzondere regels. Er waren vrijwel geen zitplaatsen, maar "het medenemen van klapstoeltjes werd toegestaan". Verder werd in een brief aan de katholieken van Overvecht geschreven:

*"Mogen wij u er nogmaals op attenderen dat het gebruik van schoenen met NAALDHAKKEN ten strengste verboden is. Om ongenoegen met de gemeente en met gymnastiekleraren te voorkomen, zullen wij genoodzaakt zijn deze dames terug te sturen"*

Voor Overvecht-Noord, waarvan de bouw een paar jaar later begon, ontstond een zelfde situatie. De eerste eucharistie vieringen van de nieuwe parochie De Blijde Boodschap werden gevierd in de aula van de Mattheusschool aan de Ghanadreef.

Met de groei van Overvecht-Noord werd ook het aantal bezoekers van de vieringen hoger. Dat was reden om in oktober de aula van de school aan de Papyrusdreef in gebruik te nemen voor de zondagse vieringen. In maart 1970 werd deze verruild voor de aula van de Marcusschool aan de Mayadreef. De eerste Kerstnacht viering in 1968 werd gehouden in de op 7 september 1968 geopende sporthal "De Dreef". Deze viering werd bezocht door 1000 mensen.

In Overvecht werden drie parochies gesticht, de Emmaus, de Heilige Geest en de Blijde Boodschap.

## **De Emmausparochie.**

De Emmauskerk is ontworpen door architectenbureau Kraayvanger uit Rotterdam, en wel door architect J.P.I. Maas.

De bouw werd uitgevoerd door aannemingsbedrijf A. Huurdeman uit Amersfoort. De opdracht tot de bouw werd gegeven door het kerkbestuur bestaande uit Pastoor W. Span, de door de bisschop benoemde bouwpastoor, en de heren J. Feyen en A. v.d. Brink.



**Voorkant Emmauskerk**

De eerste paal werd geslagen op 29 augustus 1966 in aanwezigheid van Pastoor Roebbers (pastor Span had zich om gezondheidsredenen teruggetrokken).

De plechtige plaatsing van de hoeksteen gebeurde op zaterdag 19 november 1966. De hoeksteen bevatte de tekst uit psalm 118: "De steen die de bouwlieden hebben verworpen is juist de hoeksteen geworden".

De kerk had 750 zitplaatsen.

De plechtige inwijding van de kerk door Bernardus Kardinaal Alfrink vond op 23 september 1967 plaats.

De kerk werd toegewijd aan de H. Cleophas, een van de Emmausgangers, en zou de naam gaan dragen van Emmauskerk. November 1981 moest helaas worden besloten tot verkoop van de kerk. Die vond plaats in december 1982, op 9 januari 1983 was laatste eucharistieviering.

De kerk werd eigendom van de Islamitische Gemeenschap die hierin een moskee heeft gevestigd onder de naam "El Sunna".

De Emmausparochie bleef wel bestaan. Zij maakte voor haar vieringen gebruik van het Johannescentrum, waar al een goede band mee bestond. Daar ontstond ook een sterke oecumenische geloofsgemeenschap.



**Interieur Emmaus kerk**

## **De Blijde Boodschap parochie**

In augustus 1967 maakte het bisdom bekend dat Overvecht-Noord één parochie zou krijgen, in plaats van de geplande twee. Wel met drie pastores, te weten de heren M. Batenburg, J. Groensmit en Fr. Receveur. De voorbereidingen voor de bouw verliep met ups en downs, maar uiteindelijk kon architect Roebers uit Deventer op 8 mei 1970 zijn eerste bouwvergadering houden. Voordat de kerk aan de Marokkodreef op vrijdag 16 april 1971 in gebruik kon worden genomen moest er heel veel werk worden verzet. Zo werden in een "Laatste loodjes-actie" 1000 blikken erwtensoep verkocht, karweitjes voor de kerk uitgevoerd, bingo-avonden en een fietsenrally gehouden. Kortom met de inzet van vele parochianen ontstond de Blijde Boodschap kerk.



**Voorkant Blijde Boodschap kerk**

Door teruglopende inkomsten en kerkgangers is besloten tot samengaan van de drie parochies, en tot teruggaan naar

één kerkgebouw. Dat heeft veel spanningen opgeleverd en resulteerde erin dat het bisdom de H. Geestkerk heeft aangewezen als dé Rooms Katholieke kerk van Overvecht, en werd de Blijde Boodschap kerk afgestoten.

Met een eucharistieviering op 28 december 2003 hebben de parochianen het tijdperk Blijde Boodschap afgesloten en zijn opgegaan in de nieuwe parochie voor heel Overvecht.



**Interieur Blijde Boodschap kerk**

De naam van de Blijde Boodschap-kerk blijft evenwel voortbestaan. Op zondag 30 januari 2005 werd het gebouw in gebruik genomen door de Chinese Christelijk Gemeenschap, die daarvóór toestemming had gevraagd en gekregen de naam te mogen blijven gebruiken.



## **De heilige Geest parochie**

Over ontstaan en verbouwing heeft u al kunnen lezen. Wat rest is iets over de personen die als pastores een rol hebben vervuld.

Bouwpastoor C. van Schadewijk had al snel versterking gekregen van kapelaan H. Revenberg. Deze was vooral bekend en geliefd bij de jeugd. Hij vertrok in 1980 naar Houten, waar hij zelf pastoor werd. Pastor C. van Schadewijk bleef ook pastoor van deze kerk na het bereiken van de 65 jarige leeftijd. Pas eind november 1996 heeft hij, samen met zijn huisgenote, afscheid genomen van onze parochie. Hij was toen 76 jaar.

Voor geheel Overvecht was toen een pastoraal team in het leven geroepen dat per 1 januari 1997 zou beginnen. Pastor Adri Verweij nam daarin deel voor 30% (in de praktijk werd dit meer, de rest van zijn tijd was bestemd voor het Seniorenpastoraat) en ging wonen in de pastorie aan de Lichtenberchdreef.

In juni 1997 werd Mevr. G. van Liebergen aangesteld als pastoraal werkster in dat team, en werd de eerst-aanspreekbare pastor voor de H.Geest parochie.

Eind 2002 vertrok pastor Adri Verweij naar Odijk.

Op 9 maart 2003 werd in een plechtige eucharistieviering pastor Joachim Skiba officieel geïnstalleerd als pastoor voor de nieuwe parochie van Overvecht.

Godelief van Liebergen heeft afscheid genomen in een plechtige viering op 10 oktober 2004.

## **De "nieuwe" parochie St. Rafaël.**

Reeds vele jaren was het duidelijk dat door het teruglopend aantal kerkgangers in de drie parochies er een probleem ging ontstaan op het gebied van de financiën, maar ook op dat van de vieringen.

Na langdurig overleg en vele besprekingen door afgevaardigden van de drie parochies over de toekomst van de RK kerk in Overvecht heeft het bisdom in mei 2002 de knoop doorgehakt. De bisschop heeft besloten dat er één bestuur moet komen voor de drie parochies Blijde Boodschap, Emmaus en Heilige Geest.

Het oprichtingsdecreet was:

## Decreet

ADRIANUS KARDINAAL SIMONIS  
AARTSBISSCHOP VAN UTRECHT



tot fusie van de parochies Blijde Boodschap, Emmaüs en H. Geest te Utrecht, Overvecht. In het vervolg van mijn beleidsvoornemen d.d. 22 maart 2002;

op verzoek van het bestuur van de parochies Blijde Boodschap, Sint Cleopas en H. Geest te Utrecht, Overvecht per brief d.d. 7 augustus 2003;

met instemming van de deken van Utrecht-Oudenrijn per brief d.d. 13 november 2003;

na advies gekregen te hebben van het Metropolitain Kapittel, dat in deze optreedt als Collegium Consultorum, d.d. 3 december 2003; besluit ik tot fusie van de drie genoemde parochies tot één parochie met ingang van 1 januari 2004.

De nieuwe parochie zal als titel krijgen "St. Rafaël".

Alle rechten en verplichtingen van de drie parochies vallen toe aan de nieuwe parochie. Hieronder zijn begrepen alle rechten en plichten, schulden en bezittingen, overeenkomsten, fundaties, hypotheeken, geldleningen e.d., zoals deze overeenkomstig canon 1283 C.I.C. zijn vastgelegd en overigens ook die welke daarbij niet zijn genoemd doch geacht moeten worden hier eveneens onder te vallen.

Voor de nieuwe parochie geldt als statuut het Algemeen Reglement voor het bestuur van een parochie van de Rooms-Katholieke kerk in Nederland (31 januari 1997).

De parochie "St. Rafaël" zal de grenzen hebben van de drie parochies tezamen.

Tot bestuur van de parochie benoem ik met ingang van dezelfde datum:

J.R. Skiba, pastoor  
fr. W.J. Ossewold, vice-voorzitter  
Dhr. P. Oorthuijsen, secretaris  
Dhr. P.L.W. Bovelanders, penningmeester  
Mevr. G.M. van Baal-Schoonheim,  
Dhr. J.W. van de Bildt, Mevr. G.M. de Groot,  
Dhr. J.J. Schwartz, Dhr. L.A.J.P. Vermeulen

Het nieuwe parochiebestuur draag ik op er zorg voor te dragen, dat alle nodige regelingen voortkomend uit dit besluit naar kerkelijk en naar Nederlands recht worden nageleefd, en tevens dat hiervan vóór 1 april 2004 blijkt uit notariële dan wel onderhands akt(en).

Moge de nieuwe parochie onder de hoede van de engel Rafaël een bloeiende geloofsgemeenschap worden tot getuigenis van Christus en Zijn Evangelie in onze samenleving.  
Gegeven te Utrecht op 15 december 2003

  
Adrianus Kardinaal Simonis  
Aartsbisschop van Utrecht

  
A.E. Vos  
Notaria



Het bestuur krijgt de opdracht om op basis van het Rapport en het Beleidsplan (opgesteld door de drie parochiebesturen) te werken aan één parochie met één secretariaat. Wat betreft de aanbeveling van de beleidsgroep over het kerkgebouw maakte de bisschop de keuze voor kerk en bijbehorende ruimtes van de H.Geest parochie als centrum voor de toekomstige parochie.

Want, gaf hij aan,

"Dit gebouw heeft een beeldbepalend karakter in Overvecht, het ligt centraal en is gemakkelijk te bereiken. Het biedt ruimte voor grote en kleinere vieringen en heeft mogelijkheden om de andere activiteiten

te huisvesten, zoals secretariaat, ruimtes voor pastores en werkgroepen."

"We pleiten er voor dat de kerk geheel of gedeeltelijk open gesteld wordt. Dit betekent dat de centra van de Emmaus en van de Blijde Boodschap op termijn afgestoten worden. Wij beseffen, dat deze keuze een zware teleurstelling is voor de parochies van Blijde Boodschap en Emmaus, die met goede argumenten pleiten voor handhaving van hun centra."

"Toch meent de bisschop om deze keuze nù te moeten maken, in overeenstemming met het Convenant, waartoe de besturen gezamenlijk besloten hebben."

"Als de bisschop nù geen keuze zou maken, zou het nieuwe bestuur veel tijd en energie moeten steken in de gebouwenkwestie en uiteindelijk toch niet tot een door allen gedragen besluit kunnen komen. Wij achten het belangrijk, dat bestuur, vrijwilligers en pastores alle energie kunnen geven aan de pastorale en missionaire opbouw van de ene parochiegemeenschap. Terwille daarvan hopen we dat de mensen van de Blijde Boodschap en de Emmaus deze teleurstelling willen en kunnen accepteren.", aldus de bisschop.

Op 8 december 2002 werd het nieuwe bestuur van de drie parochies voorgesteld in deze kerk. Op 9 maart 2003 werd pastor Joachim Skiba officieel geïnstalleerd als pastoor voor de nieuwe parochie van Overvecht. In dat jaar 2003 was ook de procedure gestart voor de fusie van de drie parochies. En er zou één parochieblad komen.

Toch zou het nog wel enige tijd kosten om één parochie te worden, met één gezamenlijk kerkgebouw. Na de sluiting van de Blijde Boodschap kerk, eind 2004, werd het begin van 2005 de start van die ene kerk.

De kerk bij de watertoren werd de kerk van alle parochianen.

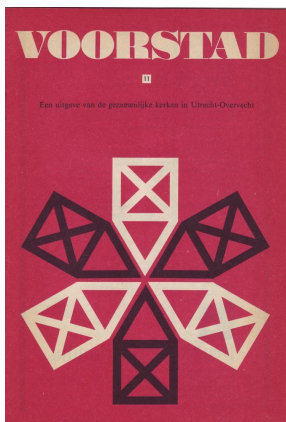
## Informatieverstrekking

Die eerste jaren in Overvecht werd er veel aan gedaan om de nieuwe



inwoners te betrekken bij de nieuwe parochies en kerken. Tot die tijd waren gegevens over de kerk vaak te vinden in de toen nog volop aanwezige katholieke bladen. Vooral "Omhoog" was een gewaardeerde bron. Maar nu wilde en moest men dichter bij huis blijven. Er was van alles nodig in de begintijd, waaronder het meest belangrijk: mensen. Immers, een bouwpastoor kon niet op zijn eentje de boel op gang brengen en houden. Er waren mensen nodig voor de besturen, maar ook andere vrijwilligers voor taken op een groot aantal terreinen. Ook daarom moest informatie worden verstrekt aan de groeiende gemeenschappen. Zo ontstonden de eerste parochiebladen. Kwaliteit en vorm waren afhankelijk van geld en middelen.

Er waren nog geen PC's, en betaalbare druktechnieken waren eenvoudig, meestal stencilwerk, met de daarbij horende blauwe en zwarte handen. De



teksten voor de inhoud moesten soms meerdere malen opnieuw worden getikt, vanwege tikfouten en toevoegingen. De ouderen onder de lezers zullen zich ongetwijfeld deze verschillende vormen en edities nog wel herinneren. We kunnen niet alles beschrijven, maar om u toch een beeld te schetsen:

De Emmaus is begonnen met "Emmausklanken"



De H.Geest had een eenvoudig gestencild blaadje dat op onregelmatige tijden uitkwam. In 1969 kwam "Voorstad", een blad voor geheel Overvecht. Dat stopte vanwege de financiën in 1972.

In 1977 verscheen "Drieluik" voor de eerste keer, een blad voor de drie Overvechtse katholieke kerken.



Drieluik stopte, de Blijde Boodschap begon met haar eigen parochieblad "Over en Weer", de H. Geest ging verder met haar onregelmatige verschijning, de Emmaus had "Emmaus-info". Zij is later samen gegaan met het Johannescentrum in het blad "Op Dreef".

De H.Geest kreeg in 1996 een tamelijk regelmatig verschijnend blad, met als hoofd "H.Geest Centrum". In april 1998 verscheen het voor het eerst als "Geestkracht".



In oktober 2003 was er het eerste gezamenlijke contactblad voor de nieuwe parochie. Het blad had helaas geen echte naam, heette "Contactblad".



NOG WAT EXTRA GEGEVENS

In het jaar onzes Heren 1966, toen PaulusVI als paus van Rome de wereldkerk bestuurde, toen Bernardus kardinaal Alfrink aartsbisschop van Utrecht was, Juliana Koningin der Nederlanden, Ger... J.....J..... Harmelink Deken van Utrecht en Jonkheer Mr. G....J.....A..... de Ranitz Burgemeester van deze stad

is deze Hoeksteen van de aan de Heilige Geest te wijden Kerk

op de tweede Kerstdag plechtig geplaatst door

Gerardus Johannes Joseph Harmelink

in tegenwoordigheid van Cornelis Johannes van Schadewijk pastoor van deze parochie en van een groot aantal priesters en leken.

Architect van dit kerkgebouw was Jo Dresmé uit Driebergen.  
De bouw werd uitgevoerd door Welling uit Didam.

ERE ZIJ GOD

Deken van Utrecht

Architect

Bouwpastoor

Aannemer

Kerkbestuur

Secretaris

Opzichter

Penningmeester

Uitvoerder

*Tekst van het document dat achter de hoeksteen is ingemetseld,  
uiteraard met de gevraagde handtekeningen*

## **Architect Jo Dresmé**

Op 21 februari 1995 overleed te Driebergen een bescheiden man, Jo Dresme, ontwerper van enkele kerkgebouwen. Hij werd geboren op 7 augustus 1913 in Utrecht en toen hij in 1958 zijn eerste kerk opleverde, was hij dus geen beginneling meer. Die eerste was de St. Nicolaas in Haren, nog langwerpig met een priesterkoor als een halve cirkel aan één zijde.

Vier later door hem gebouwde kerken weken hiervan nogal af, te weten de O.L. Vrouwekerk in Hoogeveen (1962), de Heilige Geestkerk in Doetinchem en onze kerk, de Heilige Geestkerk in Overvecht (1964) (nu St. Rafaël), en de kapel van het klooster Arca Pacis te Driebergen (1966).

Dresmé koos voor een lessenaarsdak met een dakvlak dat boven de ingang omhoog knikt, (pet met klep). Wél hield hij vast aan een uitgebouwd priesterkoor, maar door de langwerpigheid van Haren in te ruilen voor een brede ruimte wilde hij de gelovigen dichterbij het altaar plaatsen en meer betrekken bij hetgeen er plaats vindt op het priesterkoor.

In zijn zogenaamde tweede periode creëerde hij 'tentvormige' kerken, gegrepen als hij was door de essay 'De tent der samenkomst' van Huub Oosterhuis. Tot die tweede periode behoren de Verrijzeniskerk in Zeist (1967), de St. Martinuskerk in Didam en de Pax Christikerk in Lelystad, waar lange tijd de Omroeparochie van de KRO/RKK kerkte.

## **De familie Loret**

De orgelbouwers van de familie Loret blijken van een zeer oude afkomst te zijn.

De stamvader van deze tak is ene Laureys, die in 1698 in Halen (B) geboren werd. Via een heel nageslacht van beiaardiers, organisten, muzikanten, orgelbouwers en zelfs componisten en wetenschappers komen we dichterbij de bouwer van ons orgel. De twee belangrijkste voor ons zijn twee zoons van Jan-Jozef-Antoon, die zelf geboren werd in 1757 in Dendermonde en overleed in 1847 te Uchelen. Die twee zoons waren Francois-Bernard, geboren 1808 te Dendermonde en gestorven in 1877 in Uchelen, en Hippolyte, geboren 1810 te Dendermonde en gestorven in 1879 in Parijs.



Deze Hippolyte werkte oorspronkelijk samen met zijn oudere broer. Toen deze ging samenwerken met zijn zwager Henry Vermeersch (1815-1886) gingen ze uiteen. Hippolyte was meer zuidelijk gericht en werd beschouwd als een van de belangrijkste bouwers van het symfonische orgeltype. Waarschijnlijk daarom was zijn afzetgebied vooral Zuid-België en Noord-Frankrijk.

Francois-Bernard zocht het wat meer noordelijker. Vooral in Noord-België en Zuid-Nederland, hoewel er ook orgels van hem bekend zijn in Grouw en Den Helder. Hij had veel kennis van natuurkunde en heeft mede daardoor veel verbeteringen in de orgelbouw aangebracht.

Oorspronkelijk werkte hij samen met Henry Vermeersch, met wiens zuster hij was getrouwd. In die periode bouwden zij orgels van mindere kwaliteit, die goedkoop en snel geleverd konden worden. Orgels uit die tijd kenmerkten zich door de wat wankele kasten en zijn, op enkele uitzonderingen na, verdwenen.

In 1849 werd zijn orgel in de St. Willibrordkerk te Antwerpen onderwerp van ongezouten openbare kritiek. Dat is waarschijnlijk mede de reden geweest van een radicale verandering van inzicht. Vanaf 1850 zijn de betere orgels van Loret bekend. Vanaf die tijd werden zijn orgels ook duurder. Van deze orgels zijn er meerdere in redelijke tot goede staat bewaard gebleven. Ons orgel, dat uit 1856 stamt, behoort ook tot de best bewaarde.

Prijzen die in die tijd werden betaald varieerden van bedragen van f2200 tot f9380. Dat zijn prijzen die we ons haast niet meer kunnen voorstellen voor dit soort grote objecten.

De zoon van Francois-Bernard, genaamd Camille (1833 St. Niklaas - † 1904 Antre Eglise), zette de traditie voort en bouwde goede orgels. Hij hield zich tot 1890 vooral bezig met het onderhoud van door zijn vader gebouwde orgels.

Francois-Bernard heeft de naam Loret een plaats gegeven in de geschiedenis. Hij was lid van de Academie Nationale te Parijs en van de Imperial Royal Society of London. Hij publiceerde ook enkele boeken, vooral over orgelbouw.

Uit een daarvan, geschreven in 1842, een klein stukje om zijn visie over orgels te demonstreren: "Het orgel mag niet dan zachte en melodieuze toonen uitspreken, dewijl de melodie de ruwheid der zeden verzacht". En "Bij de vereering der verschillende christelijke volkeren van deze wereld wegens den eeuwigen God van het heeal, moet de kunstenaer alle mogelijke middelen aanwenden, om de melodie, harmonie en de maetbeweging zoo statig, zoo majestueus, zoo ontzagwekkend, zoo zacht, zoo krachtig en zoo vol mogelijk te maken, den einde daer door aen het verhevne der gewijde muziek te kunnen beantwoorden".

"Men mag onder de Godsdienst geen andere muziek uitvoeren dan eenvoudige en in overeenstemming met de zoete aendoeningen van de Godsdienst".

Aldus de toen nog jonge Francois-Bernard Loret.



